УДК 327.8(560):327(477)
DOI https://doi.org/10.32782/2307-7778/2026.2.20

Ірина ФЕДОРІВ
кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Україна, 46027 (feirol@tnpu.edu.ua)

Iryna FEDORIV
Candidate of Historical Sciences, Associate Professor at the Department of World History and Religious Studies Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, 2 M. Kryvonis Street, Ternopil, Ukraine, 46027 (feirol@tnpu.edu.ua)

ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1344-8053

Леся КОСТЮК
кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Україна, 46027 (kostyuklv@tnpu.edu.ua)

Lesya KOSTYUK
Candidate of Historical Sciences, Associate Professor at the Department of World History and Religious Studies Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, 2 M. Kryvonis Street, Ternopil, Ukraine, 46027(kostyuklv@tnpu.edu.ua)

ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4608-6906

ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРЕЦЬКОГО АГЕНТСТВА ЗІ СПІВРОБІТНИЦТВА ТА КООРДИНАЦІЇ В УКРАЇНІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ТУРЕЧЧИНИ

Анотація. Метою статті *є розгляд успішних проєктів Турецького агентства зі співробітництва та координації (TİKA) в Україні як інструменту публічної дипломатії. Підкреслено, що діяльність TİKA виходить за межі суто гуманітарної допомоги та сприяє розвитку міжрелігійного діалогу в українському суспільстві, є прикладом культурної співпраці, де поєднуються інтереси України, Туреччини та кримськотатарського народу.* ***Методологія дослідження*** *ґрунтується на принципах історизму, об'єктивності та системності. Застосовано загальнонаукові (узагальнення, аналізу, синтезу, конкретизації) та спеціально-історичні (проблемно-хронологічний, історико-генетичний, історико-порівняльний, історико-типологічний) методи.*

Наукова новизна *дослідження полягає у комплексному аналізі основних напрямів діяльності Агентства в Україні та їхньої трансформації в умовах повномасштабної російсько-української війни. Показано, що поряд із традиційними проєктами у сферах освіти, культури, охорони здоров'я, реставрації культурної спадщини та соціальної інфраструктури після 2022 р. суттєво посилилися гуманітарна підтримка, допомога внутрішньо переміщеним особам і окремим громадам, зміцнення медичної та енергетичної спроможності українських установ, а також реалізація соціальних і реабілітаційних програм для дітей. Проаналізовано проєкти, спрямовані на підтримку кримськотатарської громади, гагаузів і турків-месхетинців в Україні, збереження кримськотатарської мови й культури, розвиток тюркологічних студій, академічного співробітництва та модернізацію освітньої і наукової інфраструктур. Окрему увагу приділено співпраці TİKA з територіальними громадами, культурними й науковими інституціями України. Доведено, що реалізовані TİKA ініціативи не лише забезпечують практичну допомогу українському суспільству, а й сприяють формуванню позитивного іміджу Туреччини, зміцненню довіри та поглибленню українсько-турецьких гуманітарних зв'язків. Отже, діяльність TİKA постає важливим механізмом реалізації публічної дипломатії Туреччини, що поєднує гуманітарні, культурні, освітні та соціальні інструменти впливу.*

Ключові слова: *кримські татари, культурно-освітня співпраця, міжрелігійний діалог, проєкти, публічна дипломатія, Турецьке агентство зі співробітництва та координації (TİKA), Україна.*

THE ACTIVITIES OF THE TURKISH COOPERATION AND COORDINATION AGENCY IN UKRAINE AS AN INSTRUMENT OF TURKEY'S PUBLIC DIPLOMACY

Abstract. The purpose of the article *is to examine successful projects implemented by the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TİKA) in Ukraine as an instrument of public diplomacy. It is emphasized that TİKA's activities extend beyond the provision of purely humanitarian assistance and contribute to the development of interreligious dialogue within Ukrainian society. They also serve as an example of cultural cooperation that brings together the interests of Ukraine, Turkey, and the Crimean Tatars.* ***The research methodology*** *is based on the principles of historicism, objectivity, and systematicity. General scientific methods (generalization, analysis, synthesis, concretization) and special historical methods (problematic-chronological, historical-genetic, historical-comparative, historical-typological) are used.*

Scientific novelty *of the article lies in an analysis of the main areas of the Agency's activities in Ukraine and their transformation in the context of the full-scale Russian-Ukrainian war. The study demonstrates that, humanitarian support, assistance to internally displaced persons (IDPs) and individual communities, the strengthening of the medical and energy capacities of Ukrainian institutions, as well as the implementation of social and rehabilitation programs for children, have intensified significantly since 2022 alongside traditional projects in the fields of education, culture, healthcare, cultural heritage restoration, and social infrastructure. The article analyses projects aimed at the support for the Crimean Tatar community, the Gagauz and Meskhetian Turks, preservation of the Crimean Tatar language and cultural heritage, advancing Turkic studies, fostering academic cooperation, and modernizing educational and research infrastructure. Particular attention is also paid to TİKA's cooperation with territorial hromadas and Ukraine's cultural and academic institutions. It is demonstrated that the initiatives implemented by TIKA not only provide practical assistance to Ukrainian society but also contribute to shaping a positive image of Turkey, strengthening mutual trust, and deepening Ukrainian–Turkish humanitarian ties. Therefore, TİKA's activities constitute an important mechanism for the implementation of Turkey's public diplomacy, combining humanitarian, cultural, educational, and social instruments of influence.*

Key words: *Crimean Tatars, cultural and educational cooperation, interreligious dialogue, projects, public diplomacy, Turkish Cooperation and Coordination Agency (TIKA), Ukraine.*

Постановка проблеми. В останні десятиріччя Туреччина успішно презентує себе з важливими ініціативами в рамках діяльності публічної дипломатії через Турецьке агентство зі співробітництва та координації (TIKA). Агентство, засноване в 1992 р., має на меті допомогти країнам, насамперед турецькомовним і сусіднім, налагодити співпрацю в економічній, комерційній, технічній, соціальній, культурній та освітній сферах через різноманітні проєкти. TIKA відігравало важливу роль у просуванні, поширенні та підтримці діяльності публічної дипломатії й культурних цінностей за кордоном, тривалий час переважно на Балканах, Близькому Сході й у Центральній Азії. Більше не обмежуючись лише країнами з турецькими культурними чи історичними зв'язками, сьогодні TIKA інвестує у 150 державах світу, у тому числі й в Україні. Щорічні звіти про роботу організації свідчать про її сталий прогрес.

Діяльність TİKA в Україні належить до гуманітарного напряму співпраці між країнами. Координаційний офіс організації у Києві було відкрито у 1997 р.

Слід зауважити, що комплексний аналіз розвитку українсько-турецьких відносин у гуманітарній площині за 1991–2026 рр. свідчить, що цей напрям трансформувався з допоміжного інструменту дипломатії на один із ключових складників стратегічного партнерства, поступово розширюючись до багатофункціональної системи, де культурна спадщина, освіта, медицина та туризм взаємодоповнювали одне одного, створюючи сприятливе середовище для реалізації масштабних економічних та безпекових ініціатив. На початковому етапі гуманітарна взаємодія характеризувалася фрагментарністю, проте вже із середини 1990-х років вона набула ознак більш системного характеру. Одним із ключових чинників тут виступила власне діяльність TIKA, проєкти якого в Україні – від реставрації пам'яток архітектури до модернізації

соціальної інфраструктури – стали взірцем ефективного використання «м'якої сили» для зміцнення міждержавної довіри та підтримки кримськотатарського народу.

Розгляд історіографії проблеми свідчить про постійний інтерес сучасних дослідників до теми публічної дипломатії Турецької Республіки, її політики «м'якої сили» у формуванні міжнародного іміджу. Велике значення для розуміння діяльності TIKA як інструменту «м'якої сили», як складової частини ширшої стратегії формування позитивного сприйняття Туреччини має дослідження Mehmet Emre Aktuna «Cultural Heritage as Soft Power: TİKA's Restoration Projects in Diplomacy», у якому автор аналізує реставраційні та культурні проєкти TİKA як складник турецької зовнішньої політики, міжнародного розвитку та культурної дипломатії [1].

Важливими для концептуалізації сучасної публічної дипломатії Туреччини є зміст статті О. Пікулик, І. Балак «Особливості публічної дипломатії Туреччини» та Akıllı E., Çelenk B. «TİKA's Soft Power: Nation Branding in Turkish Foreign Policy», що дають змогу визначити основні інструменти турецької публічної дипломатії, окреслюють місце TİKA у зовнішньополітичній стратегії країни [2; 3]. Дослідження, присвячені культурній дипломатії, зокрема Ю. Полякової, О. Шайди, А. Степанова «Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації» [4] та В. Драча «Культурна дипломатія в умовах глобального розвитку суспільств» [5], розкривають значення культури, міжкультурної комунікації та гуманітарної взаємодії у формуванні міжнародних зв'язків і позитивного іміджу держави.

Для розуміння українського контексту діяльності TİKA важливою є праця І. Маслікової «International Cooperation in the Field of Culture under the Conditions of the Russian-Ukrainian War: Cultural Aspect», у якій розглядається трансформація міжнародної культурної співпраці України в умовах російсько-української війни [6]. Праця О. Горкуші та Л. Филипович «Міжконфесійний діалог у сучасній Україні: доцільність та ефективність його здійснення в умовах війни» містить теоретичну базу для аналізу участі мусульманських громад у міжрелігійному діалозі та дає змогу врахувати роль міжрелігійного діалогу як складової частини гуманітарної взаємодії [7].

Проте діяльність TİKA в Україні у зазначених працях висвітлено фрагментарно, що спонукало до пошуку джерельної бази. Документальною базою статті стали офіційні інформаційні та медійні ресурси TİKA, а також офіційні ресурси українських державних органів, установ та організацій, пресові видання, такі як «Суспільне. Новини», «Суспільне. Крим», «Рубрика», «Укрінформ» та ін. Їх опрацювання дало можливість простежити основні напрями діяльності Агентства, оцінити їхню трансформацію після початку повномасштабної російсько-української війни та визначити місце TİKA у системі гуманітарних і культурних інструментів публічної дипломатії Туреччини, підсумувати та сформувати статистичні дані.

Мета статті – проаналізувати діяльність Турецького агентства зі співробітництва та координації (TİKA) в Україні, визначити основні напрями та специфіку реалізованих ним проєктів у контексті розвитку українсько-турецьких гуманітарних зв'язків. Особливу увагу приділено трансформації діяльності TİKA в умовах повномасштабної російсько-української війни та розширенню її гуманітарних, соціальних, медичних, освітніх і культурних ініціатив.

Виклад основного матеріалу дослідження. До 2022 р. серед проєктів, котрі TİKA проводила в Україні, домінували такі напрями: модернізація навчальних закладів, медичного обладнання, підтримка університетів, реставраційні роботи, окремі інклюзивні проєкти (наприклад, проєкт «Доступність театру без бар'єрів» в Україні, котрий у 2021 р. реалізовувався на базі Львівського театру ім. М. Заньковецької з метою соціальної та культурної інтеграції людей з інвалідністю у світське життя) [8].

Першою присутністю TİKA в Україні стало Кримське представництво, засноване в Сімферополі 22 листопада 1995 р. На початковому етапі його діяльність була зосереджена на

соціально-економічній інтеграції кримських татар, що поверталися до Криму, та поліпшенні умов їхнього проживання. Агентство фінансувало житлове будівництво, проєкти з водопостачання та зрошення, оснащення навчальних закладів, підтримувало відродження традиційних ремесел і реставрацію пам'яток історико-культурної спадщини. У 1997–2006 рр. для репатріантів було придбано 750 житлових будинків [9, с. 100]. Важливе місце посідали культурно-реставраційні проєкти, зокрема відновлення тюрбе кримського хана Хаджі Гірея та медресе (1501 р.), споруджене його сином Менглі Гіреєм. Такі ініціативи поєднували гуманітарну допомогу з підтримкою історико-культурної ідентичності кримських татар [10].

Після повномасштабного вторгнення росії в Україну в 2022 р. діяльність Агентства суттєво змінила свій характер в Україні. Серед інших, ключовими напрямами стали: гуманітарна допомога, підтримка внутрішньо переміщених осіб, допомога громадам, у тому числі енергетична, освітні та соціальні проєкти. Так, наприклад, у 2022 р. TİKA передало 100 генераторів для стабілізації життєдіяльності мешканців Харкова та його околиць [11].

Під час державного візиту президента Туреччини Р. Ердогана у 2017 р. було оприлюднено узагальнені результати діяльності TİKA в Україні за двадцятирічний період, що дає змогу оцінити масштаби реалізованих ініціатив.

Згідно з презентованими даними, у 1997–2017 рр. організація реалізувала 312 проєктів у сферах освіти, охорони здоров'я, соціальної інфраструктури та культурної спадщини [12]. Водночас на офіційному сайті TİKA повідомляє, що станом на 2018 р. зреалізовано 480 проєктів [13]. Так, наприклад, станом на 2017 р. професійну освіту отримали 650 представників кримськотатарської громади; відремонтовано й оснащено близько 100 шкіл, для п'яти навчальних закладів споруджено додаткові корпуси; понад 40 тис осіб забезпечено питною та іригаційною водою, споруджено 17 колодязів і два фонтани. У рамках спеціальної програми підтримки кримських татар житлом забезпечено близько 1 тис осіб. Окрім того, у співпраці з неурядовими організаціями реалізовано 81 проєкт, спрямований на проведення конгресів і симпозіумів, а також розвиток культурної взаємодії [12].

Із 2018 р. узагальнених статистичних даних стосовно кількості реалізованих проєктів Агентство по окремих країнах не публікувало. На різних сторінках у соціальних мережах, періодиці та офіційному сайті TİKA розміщуються переважно новини про окремі проєкти. За власними підрахунками можна зазначити, що з 2018 дотепер утілено 138 різноманітних проєктів та заходів TİKA в Україні [13].

Одним із головних напрямів діяльності TİKA в Україні з 2014 р. стала підтримка кримськотатарської громади.

Так, наприклад, у 2021 р. TİKA реалізувала проєкт реконструкції житла у селі Нова Гребля Вінницькій області для 30 кримськотатарських родин, де проживає 50 дорослих і 100 дітей, які покинули батьківщину після анексії Криму. Замінено дах, двері, відремонтовано коридори на трьох поверхах, електричну систему. Проєкт покращив побутові умови життя кримськотатарських родин і сприяв збереженню кримськотатарської мови та культури [14].

У цьому ж році зусиллями TİKA відремонтовано інфраструктуру школи № 1 у Новоолексіївці Генічеського району Херсонської області відповідно до санітарних норм, де проживало понад 3 500 кримських татар. 60% учнів школи – це кримські татари. У школі викладали кримськотатарську мову, проводили різноманітні заходи, спрямовані на популяризацію кримськотатарської культури та національних традицій [15]. На церемонії відкриття школи були присутні директор школи Ленур Люманов, координатор програми TİKA в Україні Джунейт Есмер та голова фонду Національного Добробуту Криму Ленур Мамбетов. Ленур Люманов та Ленур Мамбетов подякували TİKA та уряду Туреччини за значну фінансову підтримку для проведення ремонту, висловили сподівання, що такі проєкти в Україні триватимуть і надалі:

«Ми хотіли б подякувати ТІКА за те, що вона працює в Україні вже понад 25 років і реалізує численні програми. Ці проєкти здійснюються не лише для кримських татар, месхетинських турків чи гагаузів, а й для всіх українців». Джунейт Есмер зазначив, що ТІКА продовжуватиме реалізовувати культурні, освітні, соціальні та інші проєкти не лише в Херсоні, а й по всій Україні [15].

Від початку повномасштабної війни Агентство продовжило здійснювати гуманітарну підтримку кримських татар, які були змушені залишити окуповані території.

У 2024 р. ТІКА відновила Ісламський культурний центр у Києві, де функціонують важливі релігійні та громадські інституції мусульман України та кримських татар, зокрема Духовне управління мусульман Автономної Республіки Крим, Асоціація мусульман України, Український центр ісламознавчих досліджень, Союз мусульманських жінок України в Києві та ін. Центр слугує місцем відправлення релігійних обрядів для всіх мусульман, а також виконує культурно-освітню функцію, є простором комунікації між мусульманською громадою України та турецькими інституціями, таким чином, відіграє важливу роль у реалізації релігійних і соціальних потреб мусульманської громади, у тому числі й у складних умовах війни в Україні [16].

Під час інтенсивних обстрілів Києва Центр зазнав значних пошкоджень і не міг нормально функціонувати [17]. Завдяки зусиллям ТІКА його було відновлено до придатного для використання стану. Відремонтована та знову відкрита для богослужінь мечеть центру, пошкоджені вікна, двері, стіни та системи освітлення будівлі, а також швейна майстерня, відкрита у 2024 р. ТІКА при Союзі мусульманських жінок України в Києві з метою проведення професійного навчання кравецької справи та підтримки жіночого підприємництва в умовах війни [16]. Швейна майстерня забезпечувала комплексну професійну підготовку для двох груп жінок по 30 осіб протягом одного року, на церемонії її відкриття були присутні високі посадові особи й лідери громадських організацій: Мустафа Левент Білген, Мустафа Джемілєв Кірімоглу, Рефат Чубаров, Айдер Рустемов, Бетюль Рустемова, Ленур Мамбетов, Ях'я Кемаль Тунджа [18]. Таким чином, проєкт відновлення Ісламського культурного центру поєднав гуманітарний, соціальний, культурний і релігійний виміри співпраці.

Поряд із підтримкою кримськотатарської громади ТІКА реалізує в Україні програми, спрямовані також на допомогу гагаузькій та турецько-месхетинській громадам й охоплюють освітню, медичну та соціально-інфраструктурну сфери, забезпечення доступу до водопостачання, а також надання гуманітарної продовольчої допомоги. Відповідні проєкти зосереджені переважно у Херсонській та Одеській областях – регіонах компактного проживання цих етнічних груп. Зокрема, у 2020 р. в Одеській області відремонтовано гагаузький будинок культури, пошкоджений унаслідок пожежі [19].

Під час повномасштабної війни ТІКА систематично продовжувало подібні програми. Так, наприклад, лише за 2026 р. Агентство реалізувало програму забезпечення продуктами сімей, які найбільше постраждали від воєнних дій, а це 1 300 продуктових наборів загальною вагою 24 т, які отримали кримські татари, гагаузи, турки-месхетинці з Київщини, Львівщини, Одещини, Харківщини та Луцька, а також сім'ї з Чернігівщини, що втратили домівки внаслідок війни [20].

У червні 2026 р. мешканці с. Кубей Одеської області отримали безкоштовний доступ до питної води завдяки системі очищення, збудованої коштами ТІКА [21].

Важливим напрямом діяльності ТІКА в Україні в умовах повномасштабної війни є підтримка медичної інфраструктури. У 2025 р. одним із показових прикладів стала реалізація проєкту зі зміцнення енергетичної спроможності Національного наукового центру серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова. Завдяки допомозі ТІКА було модернізовано енергетичну інфраструктуру медичного закладу, що забезпечило безперебійну роботу операційних навіть

за умов можливих перебоїв з електропостачанням. Це дало змогу щороку надавати високоспеціалізовану медичну допомогу близько 10 тис пацієнтів [22]. Реалізація проєкту засвідчила прагнення ТІКА зміцнювати стійкість української системи охорони здоров'я в умовах воєнних викликів.

Важливим сучасним напрямом діяльності ТІКА в Україні є підтримка соціально-гуманітарних проєктів, спрямованих на реабілітацію дітей, які постраждали внаслідок російсько-української війни. Зокрема, у серпні 2025 р. коштами ТІКА оновлено інфраструктуру Медичного центру «МДЦ «Artek.UA», який функціонує у Києві. Діти з регіонів, що постраждали від війни, проходять тут медичний огляд, отримують лікування та оздоровлення [23].

Особлива увага приділяється використанню засобів культури та мистецтва як ефективного інструменту психоемоційного відновлення. Зокрема, ТІКА забезпечила мистецькі студії МДЦ «Artek.UA» сучасним обладнанням для вишивання, гончарства, ткацтва, живопису, декоративного мистецтва та 3D-моделювання. Це дало змогу суттєво розширити можливості арттерапії та творчої реабілітації дітей, а також покращити умови надання психоемоційної підтримки близько 15 тис дітей щороку [24].

Як окремий напрям співпраці успішно реалізується сфера екологічної освіти. У межах міжнародної ініціативи «Нуль відходів» 19 червня 2026 р. ТІКА спільно з МДЦ «Артек» реалізувала проєкт, спрямований на формування екологічної культури та відповідального ставлення дітей до довкілля [25].

Такі ініціативи демонструють комплексний підхід ТІКА до гуманітарної співпраці, поєднуючи підтримку психологічного благополуччя дітей, розвиток міжкультурної комунікації та виховання екологічної культури змалку.

Особливого значення у досліджуваний період набула науково-освітня співпраця, яка забезпечила інтелектуальний супровід політичного зближення Києва та Анкари.

Показовим прикладом сучасних форм культурної дипломатії Туреччини в Україні є співпраця ТІКА з провідними українськими культурними та науковими інституціями. Як висловився пан Ях'я Кемаль Тунджа під час зустрічі у червні 2025 р. із ректором КНУ Володимиром Бугровим, «для TIKA освіта в Україні залишається пріоритетом. Ми знаємо, що ця війна – визвольна. І освітній процес – це внесок у перемогу» [26]. Своєю чергою, ректор подякував ТІКА за понад 20 років дружньої співпраці та особливо за швидку допомогу в ліквідації наслідків ракетного удару по корпусу ННІ філології у жовтні 2022 р.

Тож упродовж останніх років Агентство активізувало взаємодію з провідними університетами країни, зокрема Національним університетом «Львівська політехніка» [27], Львівським національним університетом імені Івана Франка [28] та Київським національним університетом імені Тараса Шевченка [29]. Основними напрямами співробітництва стали підтримка освітньої та наукової інфраструктури, створення сучасних дослідницьких лабораторій, модернізація навчальних приміщень, розвиток інноваційних технологій, забезпечення безбар'єрного доступу до освіти, а також сприяння міжнародній академічній співпраці.

Важливе місце у діяльності ТІКА займає підтримка гуманітарних і сходознавчих студій. Агентство сприяє розвитку центрів турецької та кримськотатарської мови і культури, модернізації бібліотек, створенню перекладацьких лабораторій, а також розширенню доступу українських дослідників до цифрових копій османських архівних документів (зокрема, таку можливість отримали науковці КНУ ім. Шевченка). За сприяння агентства в університеті відкрито відділення гагаузької мови та літератури, а також опубліковано науково-популярне видання з історії гагаузького народу [29].

У цьому зв'язку слід згадати про співпрацю ТІКА з кафедрою тюркології при Навчально-науковому інституті КНУ ім. Т. Шевченка. Постійна підтримка Інституту триває уже понад

20 років. Завдяки цій співпраці поповнюється бібліотечний фонд Турецького центру інформації та досліджень кафедри, відбуваються зустрічі зі студентами. Про це, зокрема, йдеться у дописі під час посвяти першокурсників кафедри у вересні 2025 р., на котрій був присутній і пан Ях'я Кемаль Тунджа [30].

У 2025 р. TİKA надала обладнання для створення цифрового архіву кримськотатарської мови при Інституті розвитку кримськотатарської мови. Цей проєкт пов'язаний із державною Стратегією розвитку кримськотатарської мови в Україні на 2022–2032 рр. і спрямований на збереження культурної пам'яті та мовної спадщини [31].

Улітку 2026 р. у Київській гімназії східних мов № 1 оновлено кабінети турецької мови та багатофункціональну хореографічну залу, завдяки чому створено сучасний і комфортний простір для навчання та творчого розвитку. У межах проєкту в навчальному закладі, де турецьку мову вивчають близько 100 дітей, покращено умови для її викладання та розширено можливості для проведення культурно-освітніх заходів [32].

Такі приклади культурної співпраці демонструють, що інтереси України, Туреччини та кримськотатарського народу поєднуються, а подібні ініціативи не лише зміцнюють матеріально-технічну базу університетів, а й поглиблюють українсько-турецьке академічне співробітництво, сприяють розвитку тюркологічних досліджень та міжнародної наукової комунікації.

У 2025 р. активізувалася взаємодія між TİKA та Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського. Візит турецької делегації до бібліотеки 31 липня 2025 р. за участі представників Посольства Туреччини в Україні, координатора програм TİKA Ях'я Кемаля Тунджа та асистентки Агентства Найле Сейдаметової став підтвердженням інституційного характеру цієї співпраці. Бібліотеці було передано турецьку літературу, що збагатило фонди НБУВ, а також надзвичайно цінний подарунок від TİKA – цифровий видавничий комплекс: обладнання для друку, сканування та копіювання для безперебійного надання послуг бібліотекою, яка залишається важливим науково-видавничим центром країни в умовах війни [33]. Таким чином, Агентство не лише сприяє популяризації турецької культури через передачу літератури та підтримку освітніх ініціатив, а й бере участь у зміцненні видавничої інфраструктури України.

Діяльність TİKA в Україні дедалі більше орієнтується на розвиток партнерства з територіальними громадами, що дає змогу реалізовувати комплексні проєкти відповідно до локальних потреб. Показовим прикладом тут стала співпраця з Рогатинською міською громадою на Івано-Франківщині. Вона розпочалася ще до повномасштабного російського вторгнення і охоплює соціальну, освітню, культурну та адміністративну сфери. За підтримки TİKA у селах Пуків, Верхня Липиця та Лопушня було реалізовано низку соціальних ініціатив, а в Рогатинській міській раді впроваджено сучасну систему електронного документообігу, що сприяло підвищенню ефективності місцевого управління. Під час робочого візиту влітку 2025 р. Ях'ї Кемаля Тунджі до Рогатина було підтверджено готовність Агентства до подальшої реалізації спільних проєктів у сферах освіти, медицини, соціального захисту та технічного співробітництва. З українського боку було визначено пріоритетними напрями підтримки військовослужбовців, ветеранів, їхніх родин, а також розвиток освітньої й медичної інфраструктури [34]. Це свідчить про адаптивність діяльності TİKA до сучасних потреб українських громад в умовах війни та післявоєнного відновлення, бажання модернізувати органи місцевого самоврядування.

Під час візиту турецька делегація відвідала історико-краєзнавчий музей «Опілля» і вшанувала пам'ять воїнів Османської імперії, похованих на території Рогатинщини з часів Першої світової війни [34]. Такі заходи сприяють актуалізації спільної історичної пам'яті та зміцненню українсько-турецького гуманітарного діалогу.

Події після 2014 р. та особливо після 2022 р. остаточно закріпили за гуманітарним вектором інституції статус автономного безпекового чинника. У травні в Анкарі

завершилася 29-та Програма підготовки військових кореспондентів за підтримки TİKA. 22 журналісти з восьми країн, зокрема й України, два тижні проходили тренінги з роботи в умовах війни, стихійних лих та надзвичайних ситуацій [35]. Турецька Республіка, використовуючи стратегію «тихої дипломатії» та особистий авторитет політичного керівництва, стала ключовим посередником у питаннях захисту прав корінного кримськотатарського народу та звільнення українських в'язнів, що перетворило гуманітарний аспект на маркер стратегічного партнерства.

Висновки. Діяльність TİKA в Україні поступово трансформувалася з реалізації окремих благодійних ініціатив до системної підтримки соціальної інфраструктури, органів місцевого самоврядування, освітніх і наукових установ. Співпраця у науково-освітній сфері засвідчує поєднання інструментів «м'якої сили» та гуманітарної дипломатії. Підтримуючи культурні та освітні установи, Агентство не лише задовольняє актуальні потреби українського суспільства, а й сприяє формуванню позитивного сприйняття Туреччини, зміцненню двосторонніх відносин та активізації міжкультурного діалогу. Показовим є акцент TİKA на збереженні культурної спадщини народів, історично та культурно пов'язаних із Туреччиною, а також застосуванні інклюзивних підходів у реалізації гуманітарних проєктів. Аналіз діяльності Агентства в Україні дає змогу простежити тісний взаємозв'язок між міжнародною допомогою, підтримкою культурної спадщини та культурною дипломатією. У цьому контексті діяльність TİKA стала практичним інструментом «м'якої сили» Туреччини, за допомогою якого вона зміцнює власну міжнародну присутність і формує сприятливе сприйняття своєї держави. Водночас реалізація таких проєктів демонструє спроможність Туреччини виступати активним донором та партнером у підтримці культурних, освітніх і гуманітарних ініціатив в інших країнах.

Використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту не використовувалися.

Література

1. Aktuna, M. E. Cultural Heritage as Soft Power: TİKA's Restoration Projects in Diplomacy. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2025. Vol. 24, no. 4, P. 1912–1934. https://doi.org/10.21547/jss.1603444

2. Пікулик О., Балак І. Особливості публічної дипломатії Туреччини. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.* 2022. № 1 (12). С. 139–151. https://doi.org/10.29038/2524-2679-2022-01-139-151

3. Akıllı E., Çelenk B. TİKA's Soft Power: Nation Branding in Turkish Foreign Policy. *Insight Turkey*. 2019. Vol. 21, no. 3. P. 135–151. https://doi.org/10.25253/99.2018EV.05

4. Полякова Ю., Шайда О., Степанов А. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2023. № 71. С. 57–63. https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-08

5. Драч В. Культурна дипломатія в умовах глобального розвитку суспільств. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.* 2024. № 2. С. 33–38. https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2024.308270

6. Маслікова І. Міжнародне співробітництво у сфері культури в умовах російсько-української війни: культурологічний аспект. *Ukrainian Cultural Studies*. 2023. Vol. 1, No. 12. С. 4–9. https://doi.org/10.17721/UCS.2023.1(12).01

7. Горкуша О., Филипович Л. Міжконфесійний діалог у сучасній Україні: доцільність та ефективність його здійснення в умовах війни. *Українське релігієзнавство*. 2018. № 85. С. 4–16. https://doi.org/10.32420/2018.85.692

8. TİKA Implements a Project for Unhindered Access to Theatre in Ukraine. C*TIKA. URL: ttps://tika.gov.tr/en/detail-tika_implements_a_project_for_unhindered_access_to_theatre_in_ukraine/

9. Özcan K. Türkiye – Ukrayna Arasındaki İlişkilerin Gelişmesinde TİKA Tarafından Yapılan Teknik, İnsani ve Kültürel Yardımların Önemi. – *Değişen Karadeniz Jeopolitiğinde Türkiye-Ukrayna İlişkileri.* Ankara: Veritas, 2010. S. 99–103.

10. TİKA Kalkınma Alanında Ukrayna'ya Desteğini Sürdürüyor. URL: http://www.tika.gov.tr/tr/haber/tika_kalkinma_alaninda_ukrayna%27ya_destegini

11. Турецька організація TİKA вкотре допомогла Україні. URL: https://islam.in.ua/ua/novyny-ukrayini/turecka-organizaciya-tika-vkotre-dopomogla-ukrayini-1

12. Emine Erdoğan Ukrayna'da TİKA Projelerini Açtı. URL: http://www.tika.gov.tr/tr/haber/emine_erdogan_ukrayna%27da_tika_projelerini_acti-38501

13. C*TIKA. URL: https://tika.gov.tr/

14. TİKA, Kırım Tatar ailelerin yaşadığı yurtta onarım gerçekleştirdi. QHA. 27 жовтня 2021. URL: https://www.qha.com.tr/haber-arsivi/tika-kirim-tatar-ailelerin-yasadigi-yurtta-onarim-gerceklestirdi-349957?utm_

15. TİKA Supports Education of Crimean Tatar Children in Ukraine. *Іслам в Україні*. 2021. 08 жовтня. URL: https://tika.gov.tr/en/detail-tika_supports_education_of_crimean_tatar_children_in_ukraine/

16. TİKA Renovates Crimean Tatars' Cultural and Religious Center in Ukraine. C*TIKA. 2024. 24 грудня. URL: https://tika.gov.tr/en/tika-renovates-crimean-tatars-cultural-and-religious-center-in-ukraine/

17. Унаслідок російського обстрілу Києва зазнала пошкоджень будівля Духовного управління мусульман Києва. 02.09.2024. URL: https://ppu.gov.ua/press-center/vnaslidok-rosiyskoho-obstrilu-kyieva-zaznala-poshkodzhen-budivlia-dukhovnoho-upravlinnia-musulman-krymu/

18. У Києві за підтримки Туреччини відкрили швейну майстерню для допомоги жінкам в мовах війни. *Укрінформ*. 18.06.2024. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3876344-u-kievi-za-pidtrimki-tureccini-vidkrili-svejnu-majsternu-dla-dopomogi-zinkam-v-umovah-vijni.html?utm_

19. TİKA Completed the Renovation of the Gagauz Cultural Center in Ukraine. C*TIKA. 2020. 21 грудня. URL: https://tika.gov.tr/en/detail-tika_completed_the_renovation_of_the_gagauz_cultural_center_in_ukraine

20. TİKA продовжує допомагати сім'ям в Україні, які цього потребують. *TIKA in Ukraine*. 2026. 16 березня. URL: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA

21. У Кубейській громаді завершують будівництво системи очищення води за підтримки турецького агентства TİKA. *БессарабіЯ.ua*. 07.05.2026. URL: https://bessarabia.ua/ua/ekonomika/u-kubejskij-gromadi-zavershuyut-budivnycztvo-systemy-ochyshhennya-vody-za-pidtrymky-tureczkogo-agentstva-tika/

22. Відбулася зустріч виконувача обов'язків директора ННЦССХ та СП ім. М. М. Амосова НАМН України Василя Лазоришинця з координатором програм Турецького агентства зі співробітництва та координації (TİKA) в Україні. *TIKA in Ukraine*. 2026. 15 травня. URL: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA

23. Оновлено інфраструктуру Медичного центру «МДЦ «Artek.UA», який нині функціонує у Києві. *TIKA in Ukraine*. URL: https://www.facebook.com/share/v/1M23G7SC6k/

24. Реабілітація дітей в Україні, які постраждали від війни, стане ефективнішою. *TIKA in Ukraine*. 2026. 04 червня. URL: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA

25. У межах реалізації ініціативи #НульВідходів спільно з Міжнародним дитячим центром Artek. UA втілили проєкт, покликаний формувати у дітей екологічну свідомість. *TIKA in Ukraine*. 2026. 19 червня. URL: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA

26. Понад два десятиліття партнерства: КНУ та TIKA обговорили нові ініціативи. URL: https://knu.ua/news/13645?utm_source=chatgpt.com

27. До нашого університету «Львівська політехніка» завітала делегація TİKA. URL: https://www.instagram.com/p/DLFNhOCtRRi/

28. Львівський університет відвідав координатор програм Турецького агентства зі співробітництва та координації TİKA в Україні Тунджа Ях'я Кемаль. URL: https://lnu.edu.ua/lvivskyy-universytet-vidvidav-koordynator-prohram-turetskoho-ahentstva-zi-spivrobitnytstva-ta-koordynatsii-tika-v-ukraini-tundzha-yakh-ia-kemal/

29. Нотатки КНУЕХРО: Кримський вектор. URL: https://knu.ua/en/news/13207?utm

30. На кафедрі тюркології відбулася знакова подія – посвята першокурсників. TIKA in Ukraine. 2025. 01 вересня. URL: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA

31. TİKA Establishes Digital Archive Infrastructure for the Crimean Tatar Language. C*TIKA. 2025. 24 квітня. URL: https://tika.gov.tr/en/tika-establishes-digital-archive-infrastructure-for-the-crimean-tatar-language/

32. У Київській гімназії східних мов № 1 оновлено кабінети турецької мови. *TIKA in Ukraine*. 2026. 14 липня. URL: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA

33. 31 липня 2025 р. до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського завітала поважна турецька делегація. *TIKA in Ukraine*. URL: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA

34. Рогатинщина та TİKA: нові горизонти співпраці. *Рогатинська міська рада*. URL: https://rmtg.gov.ua/ua/hromada2/44/7214

35. Anadolu's 29th War Journalism Program held in Ankara. Reuters Connect. 21st May 2026. URL: https://www.reutersconnect.com/item/anadolus-29th-war-journalism-program-held-in-ankara/dGFnOnJldXRlcnMuY29tLDIwMjY6bmV3c21sX01UMUFOQURMMDAwR1dWS0NP

References

1. Aktuna, M. E. (2025). Cultural heritage as soft power: TİKA's restoration projects in diplomacy. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24*(4), 1912–1934. https://doi.org/10.21547/jss.1603444 [in English].

2. Pikulyk, O., & Balak, I. (2022). Osoblyvosti publichnoi dyplomatii Turechchyny [Peculiarities of Turkey's public diplomacy]. *Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii, 1*(12), 139–151. https://doi.org/10.29038/2524-2679-2022-01-139-151 [in Ukrainian].

3. Akıllı, E., & Çelenk, B. (2019). TİKA's soft power: Nation branding in Turkish foreign policy. *Insight Turkey, 21*(3), 135–151. https://doi.org/10.25253/99.2018EV.05 [in English].

4. Poliakova, Yu., Shaida, O., & Stepanov, A. (2023). Kulturna dyplomatiia yak instrument mizhnarodnoi komunikatsii [Cultural diplomacy as an instrument of international communication]. *Visnyk LTEU. Ekonomichni nauky,* 71, 57–63. https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-08 [in Ukrainian].

5. Drach, V. (2024). Kulturna dyplomatiia v umovakh hlobalnoho rozvytku suspilstv [Cultural diplomacy in the context of global development of societies]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv,* 2, 33–38. https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2024.308270 [in Ukrainian].

6. Maslikova, I. (2023). Mizhnarodne spivrobitnytstvo u sferi kultury v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny: kulturolohichnyi aspekt [International cooperation in the field of culture in the context of the Russian-Ukrainian war: Cultural studies aspect]. *Ukrainian Cultural Studies, 1*(12), 4–9. https://doi.org/10.17721/UCS.2023.1(12).01 [in Ukrainian].

7. Horkusha, O., & Fylypovych, L. (2018). Mizhkonfesiinyi dialoh v suchasnii Ukraini: dotsilnist ta efektyvnist yoho zdiisnennia v umovakh viiny [Interfaith dialogue in contemporary Ukraine: Feasibility and effectiveness of its implementation during wartime]. *Ukrainske relihiieznavstvo,* 85, 4–16. https://doi.org/10.32420/2018.85.692 [in Ukrainian].

8. TİKA Implements a Project for Unhindered Access to Theatre in Ukraine. (n.d.). *TİKA*. Retrieved from: https://tika.gov.tr/en/detail-tika_implements_a_project_for_unhindered_access_to_theatre_in_ukraine/ [in English].

9. Özcan, K. (2010). Türkiye–Ukrayna arasındaki ilişkilerin gelişmesinde TİKA tarafından yapılan teknik, insani ve kültürel yardımların önemi [The importance of technical, humanitarian and cultural assistance provided by TİKA in the development of Turkey – Ukraine relations]. In *Değişen Karadeniz jeopolitiğinde Türkiye-Ukrayna ilişkileri*. pp. 99–103. Ankara: Veritas. [in Turkish].

10. TİKA Kalkınma Alanında Ukrayna'ya Desteğini Sürdürüyor [TİKA continues its support to Ukraine in the field of development]. (n.d.). *TİKA*. Retrieved from: http://www.tika.gov.tr/tr/haber/tika_kalkinma_alaninda_ukrayna%27ya_destegini [in Turkish].

11. Turetska orhanizatsiia TİKA vkotre dopomohla Ukraini [Turkish organization TİKA helped Ukraine once again]. (n.d.). *Islam v Ukraini*. Retrieved from: https://islam.in.ua/ua/novyny-u-krayini/turecka-organizaciya-tika-vkotre-dopomogla-ukrayini [in Ukrainian].

12. Emine Erdoğan Ukrayna'da TİKA projelerini açtı [Emine Erdoğan opened TİKA projects in Ukraine]. (n.d.). *TİKA*. Retrieved from: http://www.tika.gov.tr/tr/haber/emine_erdogan_ukrayna%27da_tika_projelerini_acti-38501 [in Turkish].

13. TİKA. (n.d.). *TİKA*. Retrieved from: https://tika.gov.tr/

14. TİKA, Kırım Tatar ailelerin yaşadığı yurtta onarım gerçekleştirdi [TİKA renovated a dormitory housing Crimean Tatar families]. (2021, October 27). *QHA*. Retrieved from: https://www.qha.com.tr/haber-arsivi/tika-kirim-tatar-ailelerin-yasadigi-yurtta-onarim-gerceklestirdi-349957 [in Turkish].

15. TİKA supports education of Crimean Tatar children in Ukraine. (2021, October 8). *Islam v Ukraini*. Retrieved from: https://tika.gov.tr/en/detail-tika_supports_education_of_crimean_tatar_children_in_ukraine/ [in English].

16. TİKA renovates Crimean Tatars' cultural and religious center in Ukraine. (2024, December 24). *TİKA*. Retrieved from: https://tika.gov.tr/en/tika-renovates-crimean-tatars-cultural-and-religious-center-in-ukraine/[in English].

17. Vnaslidok rosiiskoho obstrilu Kyieva zaznala poshkodzhen budivlia Dukhovnoho upravlinnia musulman Kyieva [The building of the Spiritual Administration of Muslims of Kyiv was damaged as a result of Russian shelling of Kyiv]. (2024, September 2). *Predstavnytstvo Prezydenta Ukrainy v Avtonomnii Respublitsi Krym*. Retrieved from: https://ppu.gov.ua/press-center/vnaslidok-rosiyskoho-obstrilu-kyieva-zaznala-poshkodzhen-budivlia-dukhovnoho-upravlinnia-musulman-krymu/ [in Ukrainian].

18. U Kyievi za pidtrymky Turechchyny vidkryly shveinu maisterniu dlia dopomohy zhinkam v umovakh viiny [A sewing workshop was opened in Kyiv with Turkey's support to help women during the war]. (2024, June 18). *Ukrinform*. Retrieved from: https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3876344-u-kievi-za-pidtrimki-tureccini-vidkrili-svejnu-majsternu-dla-dopomogi-zinkam-v-umovah-vijni.html [in Ukrainian].

19. TİKA completed the renovation of the Gagauz Cultural Center in Ukraine. (2020, December 21). *TİKA*. Retrieved from: https://tika.gov.tr/en/detail-tika_completed_the_renovation_of_the_gagauz_cultural_center_in_ukraine [in English].

20. TİKA prodovzhuie dopomahaty simiam v Ukraini, yaki tsoho potrebuiut [TİKA continues to help families in Ukraine who need it]. (2026, March 16). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

21. U Kubeiskii hromadi zavershuiut budivnytstvo systemy ochyshchennia vody za pidtrymky Turetskoho ahentstva TİKA [The construction of a water purification system is being completed in the Kubei community with the support of the Turkish Agency TİKA]. (2026, May 7). *Bessarabia.ua*. Retrieved from: https://bessarabia.ua/ua/ekonomika/u-kubejskij-gromadi-zavershuyut-budivnycztvo-systemy-ochyshhennya-vody-za-pidtrymky-tureczkogo-agentstva-tika/ [in Ukrainian].

22. Vidbulasia zustrich vykonuvacha oboviazkiv dyrektora NNTSSTsKh ta SP im. M. M. Amosova NAMN Ukrainy Vasylia Lazoryshyntsia z koordynatorom prohram Turetskoho ahentstva zi spivrobitnytstva ta koordynatsii (TİKA) v Ukraini [A meeting was held between the acting director of the Amosov National Scientific Center of Cardiovascular Surgery of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine and the coordinator of the TİKA programs in Ukraine]. (2026, May 15). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

23. Onovleno infrastrukturu Medychnoho tsentru «MDC Artek.UA», yakyi nyni funktsionuie v Kyievi [The infrastructure of the Medical Center «MDC Artek.UA», currently operating in Kyiv, has been upgraded]. (n.d.). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/share/v/1M23G7SC6k/ [in Ukrainian].

24. Reabilitatsiia ditei v Ukraini, yaki postrazhdaly vid viiny, stane efektyvnishoiu [Rehabilitation of children in Ukraine affected by the war will become more effective]. (2026, June 4). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

25. U mezhakh realizatsii initsiatyvy #NulVidkhodiv spilno z Mizhnarodnym dytiachym tsentrom Artek.UA vtilyly proiekt, poklykanyi formuvaty u ditei ekolohichnu svidomist [As part of the #ZeroWaste initiative, a project aimed at developing environmental awareness among children was implemented jointly with the International Children's Center Artek.UA]. (2026, June 19). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

26. Ponad dva desiatylittia partnerstva: KNU ta TİKA obhovoryly novi initsiatyvy [More than two decades of partnership: KNU and TİKA discussed new initiatives]. (n.d.). *Taras Shevchenko National University of Kyiv*. Retrieved from: https://knu.ua/news/13645 [in Ukrainian].

27. Do nashoho universytetu Lvivska politekhnika zavitala delehatsiia TİKA [A TİKA delegation visited Lviv Polytechnic]. (n.d.). *Lviv Polytechnic National University*. Retrieved from: https://www.instagram.com/p/DLFNhOCtRRi/ [in Ukrainian].

28. Lvivskyi universytet vidvidav koordynator prohram Turetskoho ahentstva zi spivrobitnytstva ta koordynatsii TİKA v Ukraini Tundzha Yakhia Kemal [Tundzha Yahya Kemal, coordinator of the TİKA programs in Ukraine, visited Lviv University]. (n.d.). *Ivan Franko National University of Lviv*. Retrieved from: https://lnu.edu.ua/lvivskyy-universytet-vidvidav-koordynator-prohram-turetskoho-ahentstva-zi-spivrobitnytstva-ta-koordynatsii-tika-v-ukraini-tundzha-yakh-ia-kemal/ [in Ukrainian].

29. Notatky KNUEKHRO: Krymskyi vektor [KNUEKHRO notes: Crimean vector]. (n.d.). *Taras Shevchenko National University of Kyiv*. Retrieved from: https://knu.ua/en/news/13207 [in Ukrainian].

30. Na kafedri tiurkolohii vidbulasia znakova podiia – posviata pershokursnykiv [A landmark event took place at the Department of Turkology – the initiation of first-year students]. (2025, September 1). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

31. TİKA establishes digital archive infrastructure for the Crimean Tatar language. (2025, April 24). *TİKA*. Retrieved from: https://tika.gov.tr/en/tika-establishes-digital-archive-infrastructure-for-the-crimean-tatar-language/

32. U Kyivskii himnazii skhidnykh mov № 1 onovleno kabinety turetskoi movy [Turkish language classrooms were renovated at Kyiv Gymnasium of Oriental Languages No. 1]. (2026, July 14). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

33. 31 lypnia 2025 r. do Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho zavitala povazhna turetska delehatsiia [On July 31, 2025, a distinguished Turkish delegation visited the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine]. (2025, July 31). *TİKA in Ukraine*. Retrieved from: https://www.facebook.com/tikaukrayna/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

34. Rohatynshchyna ta TİKA: novi horyzonty spivpratsi [Rohatyn region and TİKA: New horizons of cooperation]. (n.d.). *Rohatyn City Council*. Retrieved from: https://rmtg.gov.ua/ua/hromada2/44/7214 [in Ukrainian].

35. Anadolu's 29th War Journalism Program held in Ankara. (2026, May 21). *Reuters Connect*. Retrieved from: https://www.reutersconnect.com/item/anadolus-29th-war-journalism-program-held-in-ankara/dGFnOnJldXRlcnMuY29tLDIwMjY6bmV3c21sX01UMUFOQURMMDAwR1dWS0NP

Дата першого надходження статті до видання: 16.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 09.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 13.11.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)